7/7079

GÜNLÜDÜR

**T.C.**
**ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI**
**Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı**

Ankara

**Sayı** : B.15.0.APK.0.23.300-978
**Konu** : Yazılı Soru Önergesi 7733 15 MAYIS 2002

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: T.B.M.M. Başkanlığı'nın 02.05.2002 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-14927 sayılı yazısı.

Konya Milletvekili Sayın Özkan ÖKSÜZ'ün tarafıma tevcih ettiği, 7/7079-14948 esas no'lu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99'ncu maddesi gereği cevaplandırılarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Zeki ÇAKAN
Bakan

EKLER :
Ek 1- Önerge Cevabı (5 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği :
T.B.M.M. Bşk.

Bilgi :
Başbakanlık
Devlet Bakanlığı
(Sn. H.Hüsamettin ÖZKAN)

7/7079

**KONYA MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖZKAN ÖKSÜZ'ÜN**
**YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI**
**(7/7079-14948)**

Önceki hükümetler ve Enerji Bakanı olarak görev yaptığınız 57. Hükümet döneminde ülkemizin enerji ihtiyacının karşılanması amacıyla Rusya Federasyonu ve İran ile doğalgaz antlaşmaları yapılmıştır. İmzalanan antlaşmalarla bu ülkelerden yıllık olarak belli bir miktar doğalgaz alınacağı taahhüt edilmiş bulunmaktadır. Basın organlarına yansıdığı gibi Türkiye 2002 yılında antlaşmalar çerçevesinde İran ve Rusya Federasyonu'ndan almayı taahhüt etmiş olduğu doğalgazı alamamış, bu nedenle İran ve Rusya Federasyonu'na almadığımız doğalgazın bedelini ödemek zorunda kalmıştır.

**Soru 1:**

Türkiye ile İran ve Rusya Federasyonu arasında imzalanmış doğalgaz antlaşmalarında, bu ülkelerden yıllık kaç metreküp doğalgaz alınacağı taahhüt edilmiştir?

**Cevap 1:**

İran ile imzalanan doğal gaz alım satım anlaşmasına göre doğal gaz sevkiyatları 2001 Aralık ayında başlamış olup, ileriki yıllarda artarak plato dönemde 10 milyar $m^3$'e çıkacaktır.

Rusya Federasyonu'ndan doğal gaz alımına ilişkin iki ayrı anlaşma çerçevesinde halen yıllık anlaşma miktarları olan 6 ve 8 milyar $m^3$ plato miktarlarda alımlar devam etmektedir. Mavi Akım projesine ilişkin imzalanan doğal gaz alım satım anlaşmasına göre ise teslimatların bu yıl sonuna doğru başlaması öngörülmüş olup, ileriki yıllarda yıllık anlaşma miktarı olan 16 milyar $m^3$'e çıkacaktır. Ancak taahhüt edilen miktarlar bu miktarlardan daha düşüktür.

**Soru 2:**

Doğalgaz antlaşmaları çerçevesinde Türkiye'nin ülke sınırları içinde yapması gereken boru hatlarının tamamlanmasında bir gecikme olmuş

mudur? Olmuşsa bunun sebepleri nelerdir? Bu ülkelerden alınması taahhüt edilen doğalgazın alınamamasının nedenleri arasında alt yapı yetersizliği var mıdır?

**Cevap 2:**

BOTAŞ Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen projeler zamanında tamamlanmış olup, herhangi bir gecikme sözkonusu değildir. Doğu Anadolu Doğal Gaz Ana İletim Hattı ve Samsun-Ankara Doğal Gaz Boru Hattı Projeleri planlanan zamanda tamamlanarak sisteme gaz alınmıştır.

**Soru 3:**

Türkiye doğal gaz ihtiyaçlarının planlamasını yapmış mıdır? Yapmışsa Türkiye'nin önümüzdeki 10 yıl içinde yıllık alması gereken Doğalgaz miktarı ne kadardır?

**Cevap 3:**

BOTAŞ Genel Müdürlüğü kısa, orta ve uzun dönemli doğal gaz talep tahmin çalışmaları yapmaktadır. Mevcut doğal gaz talep tahmin çalışmalarına göre; 2005 yılında 44 milyar $m^3$/yıl, 2010 yılında 55 milyar m3/yıl ve 2015 yılında 67 milyar m3/yıl doğal gaz talebi olacağı belirlenmiştir. Bu talep miktarları, ülkenin sosyo-ekonomik durumu ile arz ve iletim imkanlarımız dikkate alınarak, zaman zaman revize edilmektedir.

**Soru 4:**

2002 yılında Türkiye'nin İran ve Rusya Federasyonu'ndan almayı Taahhüt ettiği doğal gaz miktarı ne kadardır? Türkiye'nin ihtiyacı olan miktar ile Türkiye'nin bu ülkelerden almayı taahhüt ettiği miktar arasında fark var mıdır?

**Cevap 4:**

İran ve Rusya Federasyonu ile imzalanan anlaşmalar çerçevesinde, 2002 yılında bu ülkelerden doğal gaz alım miktarları sırasıyla 4 milyar $m^3$ ve 14 milyar $m^3$'tür. Al ya da öde yükümlülüğü yıl sonu itibariyle

değerlendirilmekte olup, bu yıl sonunda al ya da öde yükümlülüğüne girilmesi beklenmemektedir.

**Soru 5:**

Basın organlarına yansıdığı gibi 2002 yılının ilk üç ayında Türkiye'nin bu ülkelerden almayı taahhüt ettiği doğalgazın yarısını almamasının veya alamamasının gerekçeleri nelerdir? Türkiye'nin alamadığı doğalgaz için bu ülkelere ödemesi gereken miktar dolar bazında ne kadardır? Yıl sonunda ne kadara ulaşacaktır?

**Cevap 5:**

Alınamayan doğal gaz miktarı, ancak yıl sona erdikten ve karşılıklı hesap mutabakatı yapıldıktan sonra belli olacaktır. BOTAŞ Genel Müdürlüğü'nün şu an yükümlülüğünü yürüttüğü anlaşmalardan satın aldığı doğal gaz için al ya da öde ceza miktarına girmesi beklenmemektedir. Ancak alınmakta olan bütün tedbirlere rağmen, yıl sonunda alamadığımız doğal gaz miktarı sözkonusu olursa, alınmayan bu doğal gazın bedelinin bir kısmı ödense bile, bu bedelinin bir kısmı ödenmiş doğal gaz, takip eden yıllarda, ödenmeyen kısmı da ödenerek BOTAŞ Genel Müdürlüğü tarafından teslim alınabilecektir.

**Soru 6:**

Türkiye bu ülkelerden almadığı fakat bedelini ödemek zorunda olduğu doğalgazı alarak sanayi kuruluşlarına teşvik amacıyla düşük bedelle vermesi, sanayicilerimiz için daha uygun olmaz mıydı? Bu alternatif Hükümetiniz ve Bakanlığınız tarafından düşünülmedi mi? Düşünülmedi ise hükümet olarak bundan sonra sanayicilerimize düşük fiyatla doğalgaz verilmesi yönünde çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

**Cevap 6:**

Yukarıda da belirtildiği üzere satın alınamayan gazın bedelinin ödenmesi gibi bir durum beklenmemektedir. Ayrıca yine yukarıda belirtildiği üzere bu ödenen meblağ sonradan alınacak gaz için avans niteliği taşımaktadır. Bunlara rağmen BOTAŞ Genel Müdürlüğü, ekonomik krizden

etkilenmiş olan sanayi sektörünün ve halkın yükünü hafifletmek için elinden gelen çabayı sarfetmektedir. BOTAŞ Genel Müdürlüğü şehir dağıtım şirketlerine 2000 ve 2001 yıllarının büyük bölümünde maliyetin altında satış yapmıştır. 08.01.2002 tarihinden geçerli olmak üzere dağıtım kuruluşları fiyatlarına %6,65 oranında indirim uygulamış, son olarak 01.02.2002 tarihinden geçerli olmak üzere %6 oranında ikinci bir indirim yapılmıştır. Ayrıca sanayi sektörüne uygulanan satış fiyatında 01.01.2002 tarihinden bugüne kadar toplam %13,56 oranında indirim yapılmıştır.

Doğal gaz alım fiyatları, uluslararası petrol ve petrol ürünlerine endekslenmiş olup, ödemeler dolar bazında yapılmaktadır. Bu nedenle satış fiyatlarının tespitinde uluslararası petrol ve petrol ürünlerinin fiyatlarının seyri ve dolar kurundaki değişimler etkili olmaktadır. Önümüzdeki dönemde BOTAŞ Genel Müdürlüğü'nün alım maliyetleri ve dolar kurunun seyri dikkate alınarak şehir dağıtım kuruluşlarına satış fiyatlarının halkın alım gücünü ve sanayicimizi zorlamayacak şekilde belirlenmesine devam edilecektir.

**Soru 7:**

Ülkemizin önemli sanayi şehirlerinden biri olan Konya doğalgaz hizmetlerinden ne zaman yararlanacaktır? Bununla ilgili bir planlamanız var mıdır? Almadığımız fakat bedelini ödemek zorunda kaldığımız doğalgazın alınarak Konya gibi sanayi yönünden gelişmiş şehirlerimize dağıtmayı düşünüyor musunuz?

**Cevap 7:**

Konya ve civarındaki sanayi tesisleri ve konutlara doğal gaz temini amacıyla BOTAŞ Genel Müdürlüğü tarafından iki proje yürürlüğe konulmuştur. Birincisi Doğu Anadolu Doğal Gaz Ana İletim Hattı kapsamındaki Kayseri-Konya-Seydişehir Doğal Gaz Boru Hattı (40" çapında 206 km. Ve 16" çapında 111 km. Uzunluğunda) olup, 75 bar basınçta dizayn edilen bu hat 31.06.2001 tarihinde tamamlanmıştır.

İkincisi ise, Dağıtım Hatları Projesi'nde yeralan Konya-Karaman Doğal Gaz Dağıtım Hattı'dır. Sözleşmesi 22.11.2001 tarihinde imzalanan projenin

süresi 14 aydır. Konya-Karaman Doğal Gaz Dağıtım Hattı kapsamında 20" çapında 118.800 m. uzunluğunda 75 bar basınçta dizayn edilmiş, yüksek basınç hattı ve 12" , 10", 8", 6", 4", 3" çaplarında 44.570 m. uzunluğunda 19-12 ve 25-19 bar basınçta dizayn edilmiş alçak basınç boru hattı, 2 adet RMS-A, 2 adet MS, 4 adet RMS-B istasyonu yapılacak olup, çalışmalara devam edilmektedir.

Konya'da sanayi potansiyeli dikkate alınarak BOTAŞ Genel Müdürlüğü tarafından başta Organize Sanayi Bölgesi olmak üzere, şehirdeki münferit sanayi tesislerinin biran önce doğal gaz kullanmalarını sağlamak üzere, yukarıda belirtilen ihaleler gerçekleştirilmiştir. Bu tesislerin bir bölümü ile satış sözleşmesi imzalanmış olup, diğerleri ile de çok yakında sözleşmeler yapılacaktır.

Sözleşme imzalayan tüm sanayicilerimizin de kendi yatırımlarını bir an önce tamamlamaları halinde doğal gaz tüketiminin artışı hızlanacaktır.